

Retouradres: t.a.v. Frieda Both, secretaris Sociale pijler, Gemeente Zaanstad,
Postbus 2000, 1500 GA Zaandam

Aan: Leden van de Vaste Commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Behandeld door: Frieda Both
Datum: 4 september 2014
Onderwerp: Nadere toelichting op knelpunten in het organiseren van zorg voor jeugd

Geachte leden van de Vaste Commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Onlangs ontving uw Kamer een brief van de staatssecretarissen van Rijn en Teeven over de voortgang van het inkoopproces in het kader van de Jeugdwet. Die brief gaat op verschillende onderdelen in en benoemt enkele knelpunten. De branchorganisaties trekken aan de bel en vragen om een 'noodwet'. Hoewel we het signaal serieus nemen, zien we als G4 en G32 steden daarin geen oplossing. We willen wel graag nadere toelichting geven op zaken die het proces om de zorg voor jeugdigen goed te organiseren beslist niet eenvoudig maken, ook al zijn voorbereidingen op tijd gestart. Cruciaal daarbij is het kunnen beschikken over goede gegevens.

In 2015 moeten zowel zorgcontinuïteit voor jeugdigen en hun ouders die reeds in zorg zijn, als de zorg voor nieuwe cliënten worden gegarandeerd. De Jeugdwet geeft gemeenten bovendien de opdracht om de zorg op een betere manier vorm te geven dan voorheen. Die opdracht is van invloed op hoe gemeenten de zorg inrichten. We leggen accenten meer aan de voorkant van het zorgcontinuüm en geven die voorkant op een integrale manier vorm. Daar beleggen we de toegang tot meer gespecialiseerde vormen van zorg. Dat leidt tot een andere budgetverdeling en tot reserveringen om lopende het komend jaar met die integrale manier van werken eerder op signalen en vragen in te kunnen gaan.

Het gevolg is echter dat het budget voor de gespecialiseerde vormen van zorg meer afneemt dan de veelgenoemde over all budgetkorting van drie procent voor het eerste jaar. De zorginstellingen en branches trekken daar logischerwijs over aan de bel. Een verdere nuancering is echter op z'n plaats. Zo reserveren we budget voor schaarse vormen van zorg die we van bovenregionaal of landelijk werkende instellingen moeten betrekken. Ook wordt nog wel eens vergeten dat de korting op het budget, dat in het kader van de Jeugdwet overkomt voor begeleiding, kortdurend verblijf en PGB's, groter is dan de korting op het budget dat nu voor aan de huidige jeugdzorg wordt besteed. De korting op het gehele budget neemt in de jaren na 2015 snel toe. Juist door reeds in het eerste jaar na de transitie aan de voorkant te investeren willen we het effect daarvan opvangen.

Bij vrijwel alle steden staan de offerteverzoeken uit of zijn de offertes al binnen. We hebben er echter last van dat er landelijk geen goede gegevens beschikbaar zijn gesteld over de omzet per aanbieder per gemeente of per regio. In een brief van 10 juli jl. informeren de staatssecretarissen Van Rijn en Teeven de Kamer dat er in het kader van de invoering van de Jeugdwet vanuit de Rijksoverheid geen verdere gegevensoverdracht van cliënten zal plaatsvinden. Alleen van PGB-houders, jeugdigen met een nog niet verzilverde indicatie en jeugdigen die zich in de intakeprocedure bevinden, zullen op enig moment in de komende maanden gegevens worden verstrekt, maar van cliënten die in zorg zijn gebeurt dat niet. Die gegevens zouden gemeenten voor het garanderen van de continuïteit van zorg niet nodig hebben.

Wij delen die mening niet. We hebben zonder meer aandacht voor het privacy vraagstuk, maar om tot goede afspraken te komen met zorgaanbieders is het van groot belang om een adequaat beeld te krijgen van het aantal *unieke cliënten* dat bij de afzonderlijke aanbieders in zorg is. Daarvoor moeten gemeenten nu bij de zorginstellingen zelf zijn. In heel wat gevallen blijkt echter dat de opgave die de instellingen doen met het oog op de inkoop 2015, oftewel hun prognoses voor het komende jaar, soms zeer fors hoger liggen dan op grond van de eerder overlegde Vektis gegevens te verwachten viel. De financiële vertaling van de afzonderlijke offertes komt daardoor ver uit boven het budget dat gemeenten beschikbaar krijgen. Het kost veel tijd en energie om uit te zoeken waar verschillen zitten. Gebleken is op grond van nader boekenonderzoek dat de opgaven van de instellingen, om verschillende redenen, lang niet altijd op goede gegevens zijn gebaseerd. Zonder degelijk boekenonderzoek bij elke afzonderlijke instelling weten gemeenten niet *in welke mate* de gegevens van *welke instellingen* niet kloppen. Voor dit soort nauwgezet onderzoek ontbreekt de tijd.

De gemeenten van de Stadsregio Amsterdam kopen specialistische zorg gezamenlijk in. Na ontvangst van de offertes bleek het hierboven beschreven effect op te treden, met name bij aanbieders van nu nog AWBZ gefinancierde zorg. Gemeenten hebben daarvoor nader boekenonderzoek laten doen, waaruit blijkt dat de opgaven niet op reële gegevens zijn gebaseerd, mede omdat de manier van administreren het voor de zorgaanbieders lastig maakt om de goede gegevens over zorgtrajecten per gemeente helder te krijgen. De regiogemeenten hebben hierover eind juni aan brandbrief geschreven aan de staatssecretaris.

Gezien de ambitie om ook al in 2015 aan 'de voorkant' te investeren met het oog op de verdere terugloop in budget na 2015, en gezien de onzekerheden, zijn gemeenten genoodzaakt de contracten met grote marges af te sluiten en fors lager te gaan zitten dan waar de aanbieders op koersen. Voor het jaar 2015 moeten gemeenten voorkomen dat de middelen te veel 'vast' komen te zitten bij instellingen waarvan niet zeker is of de opgaves op correcte uitgangspunten zijn gebaseerd, terwijl bij andere instellingen mogelijk te weinig is ingekocht om nieuwe cliënten zorg te kunnen bieden. Op die manier zijn nieuwe wachtlijsten te voorzien.

In de gesprekken met de aanbieders komen we er achter dat in 2014 nog wordt gewerkt met aanzienlijke groeipercentages in de afspraken tussen zorgkantoren, zorgverzekeraars en zorginstellingen. De werkelijke groei zou dit jaar hoger zijn dan in voorgaande jaren. Huisartsen, indicatieorganen, zorgkantoren en zorginstellingen spelen ten aanzien van zorgvragers in op de verwachte terugloop in budget door zaken zeker te stellen vóór de overgang op 1-1-2015.

Onze vraag aan u, als leden van de Tweede Kamer, is dan ook: heb er begrip voor dat gemeenten voor complexe keuzes staan om de zorg voor jeugdigen zo goed mogelijk te organiseren. De doelen van de Jeugdwet, zowel transformatie, als continuïteit van zorg, als de zorgplicht voor nieuwe cliënten, én het realiseren van een forse bezuiniging, staan met elkaar op gespannen voet. Het ontbreken van adequate gegevens speelt daarin een centrale rol. De brief van de staatssecretarissen aan uw Kamer over de beperkingen in de landelijke overdracht van cliëntgegevens voelt aan als een onderschatting van het belang dat gemeenten hebben bij goede kwantitatieve gegevens. Alleen door inzicht te krijgen in unieke cliënten, door overdracht van BSN gegevens, krijgen we een zuiver beeld van onze opgave. Ook voor de controle op de rechtmatigheid van bestedingen vanaf 1-1-2015 zijn gegevens op cliëntniveau nodig. Daarover zijn deels afspraken gemaakt, maar op onderdelen baart ook dit punt ons zorgen. We vragen u om er bij de bewindspersonen op aan te dringen dat zij de zorgaanbieders in deze veel dwingender wijzen op hun verantwoordelijkheid.

Daarnaast vragen wij de solidariteit van het rijk als blijkt dat onze op duidelijke signalen gestoelde veronderstellingen over de onverwacht hoger uitvallende volumegroei in 2014 waar blijken te zijn. We kunnen dan niet meer spreken van een budgetreductie van slechts drie procent in 2015. Volgens onze berekeningen loopt die reductie in 2015 op tot zeven procent en de uiteindelijke reductie zal daardoor ook meer bedragen dan vijftien procent. We vragen u om met ons eind 2014 een helder beeld te verlangen van het 'onder handen' werk, om dat te kunnen vergelijken met het 'onder handen' werk op 31-12-2013 en het peiljaar 2012, waar de budgetten die in de meicirculaire kenbaar zijn gemaakt op zijn gebaseerd. We willen deze grote verantwoordelijkheid voor het welzijn van onze jeugd op 31 december a.s. op juiste voorwaarden kunnen overnemen en rekenen op volwaardige financiële bijsturing als mocht blijken dat de groei in 2014 onverhoopt hoger uitvalt dan verwacht.

Wij hopen u met deze brief, die is afgestemd met de VNG, inzicht te hebben gegeven in het proces waarin de steden zich nu bevinden en we zijn ten allen tijde bereid tot nadere toelichting.

Met vriendelijke groeten, namens de G4 en het G32 Stedennetwerk,

Victor Everhardt
Wethouder Jeugd
Gemeente Utrecht

Paul Blokhuis
Wethouder Jeugd
Gemeente Apeldoorn
Trekker G32 dossier jeugd

Jeroen Olthof
Wethouder Jeugd
Gemeente Zaanstad
Voorzitter G32 Sociale Pijler

i.a.a.

Staatssecretaris van het Ministerie van VWS, M. Van Rijn
Staatssecretaris van het Ministerie van V&J, F. Teeven